

Naam voorstel	Initiatiefvoorstel van het lid Haaze (PVV) over defiscalisering Westerscheldetunnel	
Nummer SGR-54		
Betreft vergadering	Commissie Bestuur, Financiën en Welzijn	17 januari 2014
	Provinciale Staten	31 januari 2014
Te verzenden aan	Statenbreed	
Verzenddatum	17 december 2013	
Commissiegriffier	Margreeth Trimpe 0118 – 63 14 37 me.trimpe@zeeland.nl	
Statenadviseur	Arendo Schipper 0118 - 63 13 39 a.schipper@zeeland.nl	
Verantwoordelijk bestuurder	R. Haaze (PVV)	

Inhoudelijk	
Aanleiding	Discussie over tarieven Westerscheldetunnel in commissie BFW en PS
Bevoegdheid	PS
Wat stelt de initiatiefnemer voor?	<p>Over te gaan tot de defiscalisering de Westerscheldetunnel, een overgang van de privaatrechtelijke naar de publiekrechtelijke sfeer van de Westerscheldetunnel, om zo de heffing van vennootschapsbelasting te voorkomen en de toltarieven vrij te waren van de heffing van omzetbelasting.</p> <p>Deze defiscalisering dient indien plaats te vinden door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • heffing van tol via de publiekrechtelijke weg van artikel 223 Provinciewet middels een rechtenverordening; • door het onderbrengen van de tunnel bij de provincie door gehele liquidatie van de NV Westerscheldetunnel, of door het onderbrengen van de exploitatie van de Westerscheldetunnel bij de Provincie, vooraf gegaan door een juridische splitsing van de NV Westerscheldetunnel in twee vennootschappen, waarvan de NV Westerscheldetunnel blijft als houdster NV cab het onroerend goed en de andere vennootschap wordt geliquideerd waarbij de exploitatie activiteiten worden onder gebracht bij de Provincie; • in overleg te treden met de regering en/of de Staten-Generaal om te komen tot de nodige wijziging(en) in de Tunnelwet Westerschelde; • realisatie voor 1 januari 2015.
Overige informatie	Tijdens een eerste discussie over de agendering van het initiatiefvoorstel in de vergadering van de commissie BFW van 29 november 2013 is afgesproken dat het college van GS een hierop toespitste brief tijdig voor de vergadering van BFW toezendt. Deze brief is op 17 december door GS vastgesteld.

Vergadering PS: 31 januari 2014
Nr: SGR-54
Documentnr: 13026509

Onderwerp: Initiatiefvoorstel van het lid Haaze over
defiscalisering Westerscheldetunnel

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland,

INITIATIEFVOORSTEL VAN HET LID HAAZE (PVV)

Defiscalisering van de Westerscheldetunnel

Westerscheldetunnel algemeen:

De Westerscheldetunnel is 6600 meter lang en telt 2 x 2 rijstroken in twee aparte tunnelbuizen. De maximale doorrijhoogte is 4,3 meter en de maximumsnelheid is 100 km/uur, gehandhaafd met een trajectcontrole. De tunnel ligt maximaal 60 meter beneden zeeniveau. Het is een geboorde tunnel, met twee buizen met een diameter van elk 11 meter. Er zijn 2 rijstroken per richting maar geen vluchtstroken. Tevens is er geen tunnelbuis voor langzaam verkeer zoals landbouwvoertuigen, fietsers of voetgangers. Er zijn dwarsverbindingen tussen beide buizen in geval van calamiteiten. Het tolstation ligt aan de noordzijde van de tunnel. De tunnel is geopend op 14 maart 2003. Sindsdien zijn de autoveerdiensten Vlissingen – Breskens en Kruiningen – Perkpolder van de Provinciale Stoombootdiensten in Zeeland opgeheven.

Geschiedenis: Voorheen was Zeeuws-Vlaanderen geïsoleerd van de rest van Nederland, net als de overige Zeeuwse eilanden dat waren voor de realisatie van de Deltawerken tussen de jaren 50 en 80. Men moest destijds via veerdiensten of via Antwerpen, door de Waaslandtunnel en later de Kennedytunnel en weer later de Liefkenshoektunnel.

Een brug-tunnelcombinatie?: In de dertiger jaren waren er al gedachten over een tunnel naar Zeeuws-Vlaanderen. Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog raakt dat idee tijdelijk op de achtergrond. Begin jaren '70 waren er vergevorderde plannen voor een brug-tunnelcombinatie (Brunnel) ter hoogte van de veerdienst Perkpolder-Kruiningen. Er was daarbij een kunstmatig eiland voorzien midden in de Westerschelde. Er was een 23 meter hoge brug voorzien op het zuidelijk deel en een 31 meter diepe tunnel ter hoogte van de vaargeul in het noordelijk deel. De verwachting was in 1973 dat de brug-tunnelcombinatie circa 1978 opengesteld kon worden. De verbinding was ook toen al als tolweg voorzien. De tunnel had een geplande lengte van 1.992 meter en de brug moest 1.440 meter lang worden. De verbinding was voorzien als onderdeel van de rijksweg 60. Het ontwerp van dit project was vergevorderd, men voorzag een afzinktunnel met elementen van 168 meter lang, 10 meter hoog en 26 meter breed. De brug werd ontworpen met 8 overspanningen van 160 meter. Er werd 5 meter ruimte tussen beide rijbanen voorzien om schade na een aanvaring door schepen te beperken. Er werden feitelijk dus twee parallelle bruggen voorzien. Vanwege de financiële risico's kwam een vaste oeververbinding echter nog lang niet van de grond. Daarna werd er

lange tijd gesproken over de mogelijkheid om de tunnel te laten realiseren en exploiteren door private partijen. Er bleken echter geen private partijen te zijn die zowel bouw als exploitatie ter hand wilden nemen. Ook bleek het voor de provincie onmogelijk om de tunnel uit de eigen middelen aan te leggen. In 1995 werd van private financiering afgezien en gingen rijk en provincie het rijk het project 'Westerschelde Tunnel' uit voeren.

Westerscheldetunnel: In 1995 stemde het kabinet in met de bouw van de Westerscheldetunnel, die westelijker voorzien was dan de oorspronkelijk geplande verbinding tussen Perkpolder en Kruiningen. Zo konden beide veerdiensten uit de vaart worden genomen, en sloot de tunnel beter aan op de Tractaatweg naar Gent. De Westerscheldetunnel werd op 14 maart 2003 opengesteld voor het verkeer. Daarna zijn de veerdiensten voor gemotoriseerd verkeer uit de vaart genomen. Tevens zijn enkele rijkswegen opgeheven, namelijk de N58 van Breskens naar Sluis, de N60 van Perkpolder naar Kapellebrug en de N61 tussen Terneuzen en de voormalige N60 bij Terhole. Tegelijkertijd is de N254 tussen de A58 en de aanloop naar de Westerscheldetunnel omgenummerd naar N62 om zodoende een doorgaand nummer te krijgen tussen de A58 en de Belgische grens. De bouw van de tunnel en de aanleg van de toe leidende wegen kostte € 725 miljoen (excl. BTW). Voor de exploitatie van de Westerscheldetunnel is op 1 oktober 1998 de Tunnelwet aangenomen. Hierin staat onder andere beschreven voor welke periode er tol geheven wordt en worden er regels gegeven voor het vaststellen van de tarieven. De tunnel wordt voor een periode van dertig jaar geëxploiteerd door de N.V. Westerscheldetunnel.

Sinds 1 juli 2009 is de tunnel volledig eigendom van de Provincie Zeeland. Voorheen was de NV voor 95,4% eigendom van de Nederlandse staat (met als aandeelhouder het Ministerie van Verkeer en Waterstaat) en voor 4,6% van de provincie Zeeland. Op 17 juni 2008 werd bekendgemaakt dat het ministerie van Verkeer en Waterstaat de 95,4% van de aandelen aan de provincie Zeeland zou verkopen. Een decennium eerder leek dit voor de provincie nog financieel niet haalbaar.

Kiltunnel

De Westerscheldetunnel is niet de enige tunnel waarin in Nederland waar tol voor wordt geheven. De Kiltunnel is een tunnel voor wegverkeer onder de Dordtsche Kil tussen 's-Gravendeel en Dordrecht. Het is een toltunnel en werd geopend op 1 oktober 1977. Langzaam verkeer en openbaar vervoer zijn vrijgesteld van tol. De N217 leidt door de Kiltunnel en sluit aan de Dordtse zijde aan op de industrieterreinen, de A16 (hierna links- en rechtsaf) en de N3 (recht door).

De Kiltunnel is eigendom van het Wegschap 'Tunnel Dordtse Kil', een gemeenschappelijke regeling. De exploitatie van de Kiltunnel kost jaarlijks circa 8 miljoen euro, waarvan 6,5 miljoen euro wordt opgebracht door tolgelden (Bron: Begroting 2005 Wegschap Dordtse Kil). Het negatieve saldo wordt aangevuld door de betrokken overheden: provincie Zuid-Holland 50%, gemeente Dordrecht 42%, gemeente Binnenmaas 6% en gemeente Strijen 2%.

De betaling geschiedt aan de Dordtse zijde en kan alleen per "telecard" of contant worden gedaan. De "telecard" is een kaart waaraan een vooraf betaald tegoed is gekoppeld. De kaart is alleen tegen contante betaling van borg en eerste tegoed verkrijgbaar en blijft eigendom van het Wegschap 'Tunnel Dordtse Kil'. De verplichting om contant te betalen leidt af en toe tot ergernis, omdat elektronisch betalen thans gemeengoed is en sommigen geen contant bij zich hebben. Het tegoed op de telecard is thans ook met pinpas of chipknip aan te vullen.

Tunnelwet Westerschelde

De Tunnelwet Westerschelde¹ wordt onder andere beschreven voor welke periode er tol geheven wordt en er worden regels gegeven voor het vaststellen van de toltarieven. Verder regelt deze wet de oprichting van een NV en bevat zij wegenrechtelijke bepalingen.

De wet stelt in de considerans dat het wenselijk is in verband met de totstandbrenging en exploitatie van een vaste oeververbinding onder de Westerschelde door een privaatrechtelijke rechtspersoon, bijzondere wettelijke voorzieningen te treffen, waaronder de machtiging voor de oprichting van de rechtspersoon.

Algemeen (artikel 1)

Als het bevoegde rijksorgaan wordt aangemerkt de Minister van Verkeer en Waterstaat. Onder de exploitant wordt verstaan de NV, of de rechtspersoon met wie de NV is overeengekomen dat die rechtspersoon de tunnel met aansluitende wegen en bijbehorende werken, of een deel ervan, zal exploiteren. Het is dus niet noodzakelijk dat de NV ook de exploitatie voor zijn rekening neemt. De NV kan de tunnel ook doen laten exploiteren. Onder NV wordt verstaan de op te richten naamloze vennootschap.

¹ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0009930/>

Op de woorden motorrijtuig, personenauto en motorrijwiel zijn de artikelen 2 en 3 van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 van toepassing.

Oprichting vennootschap (artikel 2)

De Minister van Verkeer en Waterstaat wordt namens de Staat der Nederlanden gemachtigd een naamloze vennootschap op te richten en deel te nemen in het bij de oprichting door hem vast te stellen kapitaal, alsmede deel te nemen in verdere plaatsing van het kapitaal. Deze NV heeft als doel een tunnel onder de Westerschelde met aansluitende wegen en bijbehorende werken tot stand te brengen, in stand te houden en als rechthebbende te exploiteren of doen exploiteren.

Deze NV hoeft niet zelf de tunnel te exploiteren maar kan deze doen exploiteren. Wel dient die exploitant rechtspersoonlijkheid te bezitten.

Wegenrechtelijke bepalingen (artikelen 3 en 4)

Bij regeling van de Minister van Verkeer en Waterstaat wordt aan de wegen door de tunnel en aan de aansluitende wegen de bestemming van openbare weg gegeven, alsmede de datum bepaald met ingang waarvan die wegen openbaar zijn. Deze datum is vastgesteld op 14 maart 2003, de dag van de opening van de Westerscheldetunnel.

Met ingang van die datum is de NV onderhoudsplichtige van die wegen. Met ingang van die datum berust het toezicht op het in goede staat verkeren van die wegen bij het Rijk.

Waar in de Wegenverkeerswet 1994 en de daarop berustende bepalingen voor wegen onder beheer van het Rijk de minister van Verkeer en Waterstaat als bevoegd gezag wordt aangewezen, is in afwijking daarvan voor de hier boven bedoelde wegen het college van gedeputeerde staten bevoegd.

De bevoegdheid krachtens de Waterstaatswet 1900 tot het geven van bevelen tot de uitvoering van noodzakelijke waterstaatswerken en voorzieningen komt wat de Westerscheldetunnel, de wegen door de tunnel en de aansluitende wegen betreft toe aan de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Met ingang van de datum van opening van de Westerscheldetunnel is de NV onderhoudsplichtig. Op grond van artikel 10 van Tunnelwet Westerschelde vervalt de Tunnelwet Westerschelde 30 jaar na de opening van de Westerscheldetunnel.

Op grond van artikel 4, eerste lid, doet met ingang van die datum de exploitant aan een ieder die met een motorrijtuig, onderscheidenlijk een voertuig dat door een motorrijtuig wordt voortbewogen, gebruik wil maken van een weg door de tunnel, een aanbod tot het sluiten van een overeenkomst, houdende het gebruik van de weg door de tunnel.

De exploitatie vindt plaats door middel van het sluiten van een overeenkomst en niet middel het heffen van rechten of retributies

In afwijking van artikel 14 van de Wegenwet is de exploitant bevoegd:

- het gebruik van de wegen door de tunnel te ontzeggen aan degene die met hem geen overeenkomst sluit over het gebruik;
- voorzieningen op de aansluitende wegen aan te brengen die tot doel hebben voor degene die de overeenkomst niet sluit, of niet nakomt, de verdere doorgang onmogelijk te maken.

Tarieven (artikelen 5, 6 en 7)

De exploitant stelt voor de vergoeding voor het gebruik van een weg door de tunnel tarieven vast, en maakt deze bekend. De tarieven kennen een referentietarief zijnde de hoogte van de vergoeding voor het gebruik van een weg door de tunnel met een personenauto in de periode dat geen bijzondere verhogingen van toepassing zijn. De tarieven kennen geen tarief waarvan de hoogte wordt bepaald naar gelang het aantal inzittenden.

De hoogste vergoeding voor een rit met een personenauto bedraagt ten hoogste twee keer het referentietarief. De hoogste vergoeding voor een rit met een motorrijwiel bedraagt ten hoogste het referentietarief. De hoogste vergoeding voor een rit met een ander motorrijtuig dan een personenauto of een motorrijwiel bedraagt ten hoogste vijf keer het referentietarief. De hoogste vergoeding voor een rit met een voertuig dat door een motorrijtuig wordt voortbewogen, bedraagt ten hoogste de hoogte van de vergoeding die verschuldigd is voor de rit met het motorrijtuig dat het voertuig voortbeweegt.

Het referentietarief mag over een periode van twaalf maanden ten hoogste worden verhoogd met 10% gedurende de eerste twee jaar met ingang van bovenvermelde datum, 8% gedurende het derde en het vierde jaar na die

datum, 6% gedurende het vijfde en het zesde jaar na die datum en 4% gedurende het zevende jaar en de volgende jaren na die datum, telkens vermeerderd met de procentuele stijging van de prijzen bij het onderhoud van wegen met een gesloten verharding buiten de bebouwde kom over de jongste vergelijkbare periode.

Geen vergoeding is verschuldigd voor het gebruik met motorrijtuigen:

- die zijn ingericht en uitsluitend worden gebruikt voor het vervoer van zieken en gewonden en die als zodanig uiterlijk herkenbaar zijn;
- die zijn ingericht en uitsluitend worden gebruikt voor het vervoer van een stoffelijk overschot;
- die uitsluitend worden gebruikt voor defensie, of
- die uitsluitend worden gebruikt door politie en brandweer en als zodanig uiterlijk herkenbaar zijn.

Slotbepalingen (artikelen 9, 10 en 11)

Het referentietarief bedraagt op voormelde datum ten hoogste het bedrag dat bij regeling van Onze Minister is vastgesteld. Deze regeling treedt niet eerder in werking dan acht weken na de datum van bekendmaking in de Staatscourant. Van de bekendmaking wordt onverwijld mededeling gedaan aan de beide kamers der Staten-Generaal.

De Tunnelwet Westerschelde vervalt met ingang van het eenendertigste jaar na bovenvermelde datum (14 maart 2003). De Tunnelwet Westerschelde vervalt derhalve op 15 maart 2033. Met ingang van die datum kan er dan ook geen tol meer worden geheven en vervalt de onderhoudsplicht van de NV voor de wegen.

Op 15 maart 2033 vervalt de Tunnelwet Westerschelde. Met ingang van die datum kan er geen tol meer geheven worden, de Tunnel moet op dat moment afbetaald zijn. Ook vervalt op de datum de onderhoudsplicht van de NV. Het onderhoud van de Westerscheldetunnel en de toe leidende wegen komen dan weer ten laste van het rijk.

Bij algemene maatregel van bestuur kan de werkingsduur van deze wet worden verlengd tot een totale periode van ten hoogste vijftig jaar. Dit kan alleen als de resultaten van de NV daartoe aanleiding geven.

De Tunnelwet Westerschelde trad in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst. De wet is op 1 oktober 1998 in het Staatsblad geplaatst en de wet dus op 2 oktober 1998 in werking getreden.

Sinds 1 juli 2009 is de tunnel, indirect eigendom van de Provincie Zeeland. Voorheen waren de aandelen van de NV Westerscheldetunnel voor 95,4% in handen van de Nederlandse staat (met als aandeelhouder het Ministerie van Verkeer en Waterstaat) en voor 4,6% in handen van de provincie Zeeland. Met ingang van 1 juli 2009 zijn alle aandelen in handen van de provincie Zeeland. Toch is de Tunnelwet Westerschelde nog onverkort van toepassing.

De Tunnelwet Westerschelde gaf mede invulling aan de verhouding tussen de twee aandeelhouders, Rijk en provincie, de governance structuur was hier mede door ingegeven. Ook had het rijk destijds rekening te houden met de normale rendementseisen die werden gesteld in het kader van het staatsdeelnemingenbeleid. De tariefbepalingen werden destijds mede vormgegeven in dat licht. Een deel van deze bepalingen hebben nu er nog maar een aandeelhouder is hun nut verloren.

Dat geldt niet voor de wegenrechtelijke bepalingen, 30 jaar onderhoud voor de NV, gevolgd door overdracht aan het rijk. En voor de 30 jaar om het geïnvesteerde bedrag via tol heffing terug te brengen.

Statuten NV Westerscheldetunnel

Naam/Zetel

Bij de oprichting worden ook de statuten van een NV vastgesteld. Op grond van artikel 2 van de statuten draagt de vennootschap de naam: N.V. Westerscheldetunnel. De N.V. Westerscheldetunnel heeft thans haar zetel te Borsele.

Doel

Op grond van artikel 3 heeft de vennootschap als doel een tunnel onder de Westerschelde – met aansluitende wegen en bijbehorende werken – tot stand te brengen, in stand te houden en als rechthebbende te exploiteren of doen exploiteren, alsmede ter bevordering van dit doel het deelnemen in, het voeren van beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

RvB

Op grond van artikel 12 van de statuten wordt het bestuur van de vennootschap gevormd door een directie, bestaande uit een of meer leden. Het aantal leden van de directie wordt vastgesteld door de raad van commissarissen. Op grond van artikel 13 van de statuten worden de leden van de directie benoemd door de algemene vergadering. De voorzitter van de directie wordt in functie benoemd. De algemene vergadering kan een regeling treffen voor diens vervanging.

Op grond van artikel 16 van de statuten is de directie, behoudens de beperkingen volgens de statuten belast met het besturen van de vennootschap.

RvC

Op grond van artikel 20 van de statuten heeft de vennootschap een raad van commissarissen, bestaande uit vijf natuurlijke personen. Is het aantal commissarissen minder dan vijf, dan neemt de raad onverwijld maatregelen tot aanvulling van zijn ledenaantal. Op grond van artikel 21 van de statuten worden de leden van de raad van commissarissen benoemd door de algemene vergadering. De benoeming door de algemene vergadering zal voor wat betreft de benoeming van een commissaris geschieden in overeenstemming met de Provincie Zeeland.

De raad van commissarissen heeft, op grond van artikel 24, tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschappen de met haar verbonden onderneming. Hij staat de directie met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De directie verschaft de raad van commissarissen tijdig de voor de uitoefening van de taak van raad van commissarissen noodzakelijke gegevens. De raad van commissarissen heeft toegang tot de gebouwen en terreinen van de vennootschap en is bevoegd de boeken en bescheiden van de vennootschap in te zien. De raad van commissarissen kan een of meer personen uit zijn midden of een deskundige aanwijzen om deze bevoegdheden uit te oefenen. De raad van commissarissen kan zich ook door deskundigen doen bijstaan.

Winst/Dividend

Op grond van artikel 30 van de statuten staat de winst ter beschikking van de algemene vergadering. Uitkeringen kunnen slechts plaatshebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is. De directie kan, met inachtneming van het bovenstaande, besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen. De algemene vergadering kan, met inachtneming van het bovenstaande, besluiten tot uitkeringen ten laste van een reserve. De vordering van de aandeelhouder tot uitkering vervalt door een tijdsverloop van vijf jaren.

Ava

Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt, op grond van artikel 31, de jaarvergadering gehouden, bestemd tot de behandeling en vaststelling van de jaarrekening. Deze jaarvergadering is openbaar. De agenda van die vergadering vermeldt onder meer: het jaarverslag, de vaststelling van de jaarrekening, de voorziening in eventuele vacatures en eventuele andere voorstellen. Artikel 32 bepaalt dat andere algemene vergaderingen van aandeelhouders gehouden kunnen worden zo dikwijls de directie of de raad van commissarissen zulks nodig acht.

Fiscale aspecten

Wet op de vennootschapsbelasting 1969

De Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Wet op de Vpb.) maakt belastingheffing over de winst van rechtspersonen mogelijk, natuurlijke personen vallen onder de Wet inkomstenbelasting 2001. Op grond van artikel 1 Wet op de Vpb. wordt onder de naam 'vennootschapsbelasting' een directe belasting geheven van binnenlandse belastingplichtigen en buitenlandse belastingplichtigen.

Rechtspersonen

Op grond van artikel 2 Wet op de Vpb. worden als binnenlandse belastingplichtigen aan de vennootschapsbelasting onderworpen de in Nederland gevestigde:

- a. naamloze vennootschappen, besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, open commanditaire vennootschappen en andere vennootschappen welke kapitaal geheel of ten dele in aandelen is verdeeld;
- b. coöperaties en verenigingen op coöperatieve grondslag;
- c. onderlinge waarborgmaatschappijen en verenigingen welke op onderlinge grondslag als verzekeraar of bank optreden;
- d. verenigingen en stichtingen die op de voet van de Woningwet bij koninklijk besluit zijn toegelaten als instellingen die in het belang van de volkshuisvesting werkzaam zijn;

-
- e. hiervoor niet genoemde verenigingen en stichtingen alsmede andere dan publiekrechtelijke rechtspersonen, indien en voor zover zij een onderneming drijven;
 - f. fondsen voor gemene rekening;
 - g. in de wet vermelde directe overheidsbedrijven, deze zogenaamde ondernemingen van publiekrechtelijke rechtspersonen

Centraal in de belastingplicht voor de vennootschapsbelasting staan rechtspersonen zoals NV's, BV's, Coöperaties, verenigingen op coöperatieve grondslag, de verschillende 'onderlingen' en verenigingen en stichtingen die aangemerkt kunnen worden als toegelaten instellingen. Voor de heffing van de vennootschapsbelasting worden deze geacht hun onderneming te drijven met behulp van hun gehele vermogen. Verenigingen en stichtingen zijn ook belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting indien en voor zover zij een onderneming drijven. Dit geldt ook voor de wet vermelde directe overheidsbedrijven. Voormelde verenigingen, stichtingen en directe overheidsbedrijven worden niet geacht hun onderneming te drijven met behulp van hun gehele vermogen. Er dient een toerekening van het vermogen aan de onderneming plaats te vinden.

Directe overheidsbedrijven

Op grond van artikel 2 lid 3 Wet op de Vpb, worden als directe overheidsbedrijven, zogenaamde ondernemingen van publiekrechtelijke rechtspersonen, aangemerkt (**rijtje 1**):

- 1°. landbouwbedrijven;
- 2°. nijverheidsbedrijven met uitzondering van die welke uitsluitend of nagenoeg uitsluitend water leveren;
- 3°. mijnbouwbedrijven;
- 4°. handelsbedrijven welke niet uitsluitend of nagenoeg uitsluitend de handel in onroerende zaken of daarop betrekking hebbende rechten tot voorwerp hebben;
- 5°. vervoersbedrijven met uitzondering van bedrijven welke uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het vervoer van personen binnen de grenzen van een gemeente tot voorwerp hebben;
- 6°. bouwkassen.

Onder nijverheidsbedrijven worden mede begrepen bedrijven die gas, elektriciteit of warmte produceren, transporteren of leveren alsmede bedrijven die netten of leidingen aanleggen of beheren ten behoeve van het transport van gas, elektriciteit of warmte.

Kenmerkend voor directe overheidsbedrijven is dat zij afdelingen zijn binnen een publiekrechtelijke rechtspersoon. Directe overheidsbedrijven zijn dus onzelfstandige delen van een overheid, zijn dus geen aparte entiteiten en hebben dus zelf geen rechtspersoonlijkheid. Bepaalde ondernemingen van publiekrechtelijke rechtspersonen worden als belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting aan gemerkt. De overheid wordt dus in principe niet betrokken in de vennootschapsbelasting. Alleen de limitatief in de in de wet opgesomde ondernemingen van publiekrechtelijke rechtspersonen zijn belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het oorspronkelijke doel van deze bepaling was om concurrentievervalsing tussen overheid en NV's te voorkomen door de overheid dan toch in de heffing van de vennootschapsbelasting te betrekken.

Indirecte overheidsbedrijven

Indirecte overheidsbedrijven zijn lichamen waarvan uitsluitend Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen onmiddellijk of middellijk aandeelhouders, deelnemers of leden zijn, alsmede lichamen waarvan de bestuurders uitsluitend door Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen onmiddellijk of middellijk worden benoemd en ontslagen en welk vermogen bij liquidatie uitsluitend ter beschikking van Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen komt.

Deze indirecte overheidsbedrijven zijn slechts aan de vennootschapsbelasting onderworpen, voor zover zij een bedrijf uitoefenen dat ook als het in de vorm van een direct overheidsbedrijf zou worden uitgeoefend aan de vennootschapsbelasting zou zijn onderworpen (de bedrijven van artikel 2 lid 3 Wet op de Vpb) (**rijtje 1**).

De volgende indirecte overheidsbedrijven zijn op grond van de wet op de vennootschapsbelasting toch belastingplichtig (**rijtje 2**):

- a. het Nederlands Meetinstituut NV;
- b. de N.V. Nederlands Inkoopcentrum (NIC);
- c. de Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij;
- d. De Koninklijke Nederlandse Munt N.V.;
- e. lichamen waarin een rechtspersoon, aan wie een distributiebedrijf toebehoort in de zin van de Wet energiedistributie, een belang heeft, alsmede lichamen die met een zodanige rechtspersoon in een groep zijn verbonden in de zin van artikel 24b van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, welke lichamen activiteiten verrichten

-
- die eerstgenoemde rechtspersoon ingevolge artikel 12, eerste lid, van de Wet energiedistributie niet zelf mag verrichten, tenzij die lichamen uitsluitend of nagenoeg uitsluitend water leveren;
- f. lichamen die een bedrijf uitoefenen als de tweede volzin van artikel 2 lid 3 van de Wet op de Vpb, met uitzondering van lichamen die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend water leveren;
- g. NOB Holding N.V.;
- h. de N.V. Luchthaven Schiphol;
- i. de N.V. KLIQ;
- j. de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten;
- k. de Nederlandse Waterschapsbank N.V.;
- l. Fortis Bank (Nederland) N.V.;
- m. ASR Nederland N.V.;
- n. ABN AMRO Group N.V.;
- o. de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden N.V.;
- p. Ultra Centrifuge Nederland N.V.;

Discussie Vpb-plicht voor overheidsbedrijven.

De vrijstellingen in de wet op de Vpb voor directe en indirecte overheidsbedrijven waren reeds voor het oprichten van de voorgangers van de EU wettelijk vastgelegd. Deze vrijstellingen hoefden niet gelijk geharmoniseerd te worden met de EU-regelgeving. Niet alleen van uit Brussel wordt er geklaagd over deze Vpb-vrijstelling ook het bedrijfsleven meent van deze vrijstelling concurrentie nadeel te ondervinden.

Sinds 2008 wordt er kamerbreed van uit zowel de Eerste als de Tweede Kamer aangedrongen op renovatie van die vrijstellingen. De regering hapert telkens in haar plannen om het dossier op te pakken en af te handelen.

Er zijn globaal 4 varianten voor het vormgeven van de belastingplicht voor overheidsbedrijven:

1. de indirecte-ondernemingsvariant die de opheffing van de vrijstelling voor indirecte overheidsbedrijven behelst;
2. de ondernemingsvariant die uitgaat van een belastingplicht indien en voor zover sprake is van een onderneming;
3. de verdringingsvariant die uitgaat van belastingplicht voor zover sprake is van verdringing van belastingplichtige ondernemingen; en
4. de specifieke opsommingsvariant waarin de lijst met belaste activiteiten wordt uitgebreid.

Tijdens het overleg van staatssecretaris De Jager met de Tweede Kamer, op 20 mei 2008, constateerde deze dat een meerderheid van de Kamer een voorkeur leek te hebben voor de ondernemingsvariant (variant 2).

De ondernemingsvariant houdt in dat indirecte overheidsbedrijven voor zover het NV's en BV's betreft waarvan 100% van de aandelen onmiddellijk of middellijk in handen is van een Nederlands publiekrechtelijk lichaam, integraal belastingplichtig worden; stichtingen of verenigingen waarvan bestuurders uitsluitend door een Nederlands publiekrechtelijk rechtspersoon kunnen worden benoemd en ontslagen, worden dat alleen voor zover zij in fiscale zin een onderneming drijven.

Directe overheidsbedrijven² zullen in beginsel op dezelfde wijze belastingplichtig worden als stichtingen en verenigingen.

Met deze variant wordt er in beginsel een volledig gelijk speelveld gecreëerd. Daar tegenover staat dat hij wel een toename van de administratieve lasten tot gevolg heeft. Deze toename van administratieve lasten vloeit voort uit de aangifteplicht voor de vennootschapsbelasting die voor zowel directe als indirecte belastingplichtige overheidsbedrijven ontstaat. Voor directe overheidsbedrijven die belastingplichtig worden, komt daarbij dat zij een aparte boekhouding bij moeten gaan houden.

Om een beeld te krijgen van de indirecte overheidsbedrijven van het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen bieden de beschikbare overzichten van de participaties van deze overheidsinstellingen een handvat. Bij participaties van 100% van de aandelen in BV's en NV's is dit relatief eenvoudig. In de gevallen dat een gemeente bijvoorbeeld 30% van de aandelen in een NV of BV bezit, ligt dit echter al minder eenvoudig.

Immers, in die gevallen dient nagegaan te worden wie de andere aandeelhouders zijn alvorens tot de conclusie te kunnen komen of sprake is van een overheidsbedrijf. Bij stichtingen en verenigingen is het lastig. Daar dient onder andere nagegaan te worden of bestuurders uitsluitend door een Nederlands publiekrechtelijk rechtspersoon kunnen worden benoemd en ontslagen, alvorens tot de conclusie te kunnen komen dat sprake is van een indirect overheidsbedrijf.

Het in kaart brengen van de directe overheidsbedrijven is nog lastiger. Binnen de verschillende ministeries, provincies en gemeenten dient namelijk gezocht te worden naar onderdelen die kwalificeren als een direct overheidsbedrijf.

Per brief zegt Staatssecretaris de Jager op 12 januari 2010 over deze problematiek een notitie toe.

Op 11 mei 2012 zendt de nieuwe staatssecretaris Weekers de notitie met een begeleidende brief.

Alhoewel de ondernemingsvariant weliswaar fiscaal theoretisch de meest zuivere variant is, lijkt (ongeclausuleerde) invoering hiervan – zeker op kortere termijn – om bovengenoemde redenen niet wenselijk. Daarom is de staatssecretaris, met de ondernemingsvariant als uitgangspunt, op zoek gegaan naar een mogelijk alternatief waarmee bezwaren van de ondernemingsvariant tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden teruggebracht.

Het alternatief dat volgens de staatssecretaris het beste invulling geeft aan de uitgangspunten van de ondernemingsvariant is de indirecte ondernemingsvariant. Op grond van de indirecte ondernemingsvariant worden indirecte overheidsbedrijven op gelijke voet met andere marktpartijen in de heffing van de vennootschapsbelasting betrokken. Invoering van de indirecte ondernemingsvariant alleen is niet voldoende om het level playing field te herstellen. Voorkomen moet namelijk worden dat invoering van deze variant leidt tot (nieuwe) ongelijkheid doordat bijvoorbeeld de ene gemeente activiteiten heeft ondergebracht in een privaatrechtelijk lichaam (indirect overheidsbedrijf) terwijl een andere gemeente diezelfde activiteit niet heeft ondergebracht in een privaatrechtelijk lichaam (direct overheidsbedrijf). Daarom zal ik tegelijkertijd in overleg treden met de andere ministeries, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen, zodat kan worden gezien welke activiteiten veelal zijn ondergebracht in privaatrechtelijke rechtspersonen en welke activiteiten, waarbij dit nog niet het geval is, zich hiervoor zouden lenen. Op deze wijze kan vorm worden gegeven aan een evenwichtige en door partijen gedragen afbakening van activiteiten die in belastingplichtige rechtspersonen ondergebracht zouden moeten worden.

Staatssecretaris Weekers blijkt te hebben gekozen voor de zogenaamde **indirecte ondernemersvariant**. De indirecte-ondernemingsvariant behelst de opheffing van de vrijstelling voor indirecte overheidsbedrijven.

Op 2 mei 2013 verzoekt de Europese Commissie aan Nederland om een eind te maken aan selectieve vrijstelling voor overheidsbedrijven. Op 21 mei 2013 regeert de staatssecretaris en meldt hij het voornemen van de Nederlandse regering onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring, om binnen een termijn van 18 maanden wetgeving vast te stellen die gericht is op hetgeen de commissie verzoekt.

De NV Westerscheldetunnel en de Vennootschapsbelasting.

De NV Westerscheldetunnel is een naamloze vennootschap (NV), een NV valt in principe onder de Vpb. Echter op dit moment zijn alle aandelen van de NV Westerscheldetunnel in handen van een publiekrechtelijk lichaam, de provincie Zeeland. De NV Westerscheldetunnel kan gekenmerkt worden als een indirect overheidsbedrijf. Indirecte overheidsbedrijven zijn belastingplichtig voor de Vpb als zij in het **rijtje 1** of in het **rijtje 2** staan.

De NV Westerscheldetunnel staat momenteel in geen van deze rijtjes.

Echter nu de staatssecretaris heeft gekozen voor de indirecte ondernemingsvariant. Is er een gerede kans dat de vrijstellingen voor indirecte overheidsbedrijven worden opgeheven. Dit betekent dat alle indirecte overheidsbedrijven belastingplichtig worden voor de Vpb. Dus ook de NV Westerscheldetunnel.

Doel van de verruiming van de Vpb-belastingplicht voor is om te komen tot een gelijk speelveld (level-playingfield) tussen ondernemingen.

Bij de keuze voor de ondernemingsvariant wordt de NV Westerscheldetunnel louter belastingplichtig omdat zij een indirect overheidsbedrijf is, gedreven in de vorm van een NV.

Was de Westerscheldetunnel niet onder gebracht in een aparte entiteit dan was er sprake van een direct overheidsbedrijf. Heffing van Vpb lijkt dan pas te komen kijken als er deelname aan de markt is, immers er moet een gelijk speelveld zijn bij directe overheidsbedrijven. Maar met welke ondernemingen moet de NV Westerscheldetunnel nu komen tot een gelijk speelveld?

Het is dan ook waarschijnlijk dat het (deels) onderbrengen van de activiteiten van de NV Westerscheldetunnel in een direct overheidsbedrijf een Vpb-vrijstelling zou opleveren.

Wet op de omzetbelasting 1968

Op rond van artikel 1 onderdeel a Wet op de Omzetbelasting 1968 (wet op de OB) wordt er onder de naam omzetbelasting een belasting geheven ter zake van leveringen van goederen en diensten die door een ondernemer worden geleverd.

Diensten zijn onderworpen aan BTW onder de in de Zesde Btw-richtlijn omschreven voorwaarden. Het gaat om economische activiteiten die worden verricht om er duurzaam opbrengst uit te verkrijgen.

Bij de NV Westerscheldetunnel is er sprake van diensten die worden verricht om er duurzaam opbrengst uit te verkrijgen. Op het tunnelkaartje zit dan ook 21% BTW.

Artikel 4 vijfde lid van de Zesde Btw-richtlijn luidt (deels):

De Staat, de regio's, de gewesten, de provincies, de gemeenten en de andere publiekrechtelijke lichamen worden niet als belastingplichtigen aangemerkt voor de werkzaamheden of handelingen die zij als overheid verrichten, ook niet indien zij voor die werkzaamheden of handelingen rechten, heffingen, bijdragen of retributies innen.

Wanneer deze lichamen evenwel zodanige werkzaamheden of handelingen verrichten, moeten zij daarvoor als belastingplichtige worden aangemerkt, indien een behandeling als niet-belastingplichtige tot concurrentievervalsing van enige betekenis zou leiden.

Als een overheid in haar hoedanigheid als overheid optreedt wordt zij op grond van de Zesde Btw-richtlijn niet als belastingplichtige voor de BTW-aangemerkt, zelfs niet als zijn voor die diensten rechten, heffingen, bijdragen of retributies innen. Als er sprake is van concurrentievervalsing van enige betekenis wordt de overheid wel als belastingplichtige (voor de BTW) aangemerkt.

Op 12 september 2000 oordeelde het Europees Hof van Justitie in de uitspraak C-408-97 dat er geen btw verschuldigd was over de tarieven die het Wegschap 'Tunnel Dordtse Kil' is rekening bracht. Als er sprake is van een publiekrechtelijk lichaam dat overheidsdiensten aanbied en daar een publiekrechtelijke vergoeding voor vraagt is geen BTW verschuldigd. Is er sprake van een privaatrechtelijk lichaam dat overheidsdiensten aanbied en daar een privaatrechtelijke vergoeding voor vraagt is wel BTW verschuldigd.

De NV Westerscheldetunnel en de Omzetbelasting.

De NV Westerscheldetunnel is een naamloze vennootschap (NV) en wordt voor de BTW aangemerkt als een ondernemer, en valt in principe onder de BTW. Op dit moment zijn alle aandelen van de NV Westerscheldetunnel, een privaatrechtelijk lichaam, in handen van een publiekrechtelijk lichaam, de provincie Zeeland. Dit maakt de NV Westerscheldetunnel echter niet tot een publiekrechtelijk lichaam, de NV blijft een privaatrechtelijk lichaam. Omdat er sprake is van een privaatrechtelijk lichaam dat overheidsdiensten aanbied en daar een privaatrechtelijke vergoeding voor vraagt is wel BTW verschuldigd. Was de (exploitatie van de) Westerscheldetunnel ondergebracht in een publiekrechtelijk lichaam dat overheidsdiensten aanbied en daar een publiekrechtelijke vergoeding voor vraagt dan zou geen BTW verschuldigd zijn.

Is er sprake van belastingplicht voor de omzetbelasting dan bestaat er ook een recht op vooraf trek, de in rekening gebrachte omzetbelasting kan worden afgetrokken. Gaat een goed over van de belaste sfeer naar de onbelaste sfeer (van privaat naar publiek) dan heeft dit gevolgen voor de in vooraf trek gebrachte BTW. Deze in vooraf trek gebrachte BTW wordt dan herzien, een gedeelte van de in vooraf trek gebrachte BTW dient dan te worden terug betaald. De herzieningsperiode is voor onroerende zaken 10 jaar en voor roerende zaken 5 jaar na eerste ingebruikneming. De Westerscheldetunnel is op 14 maart 2003 in gebruik genomen, de herzieningsperiode voor de tunnel zelf is reeds voorbij. Anders ligt dit met later in gebruik genomen onroerende zaken. Voor roerende zaken meer dan 5 jaar gelden in gebruik genomen is de herzieningsperiode ook voorbij. Herziening van de aftrek vindt plaats naar rato van het aantal resterende jaren.

Conclusie

In die de Westerscheldetunnel geëxploiteerd zou zijn/worden door een publiekrechtelijk lichaam, er sprake is van een publiekrechtelijke vergoeding en er sprake is van een publiekrechtelijke taak is er geen vennootschapsbelasting en geen omzetbelasting verschuldigd zijn.

Indien de Westerscheldetunnel geëxploiteerd zou worden door de Provincie, of een ander publiekrechtelijk lichaam, zou er dus geen vennootschapsbelasting en geen omzetbelasting verschuldigd zijn.

Financiën van de Westerscheldetunnel

Om een inzicht te krijgen in de financiën van de NV Westerscheldetunnel geven wij hieronder de balans en de resultatenrekening verkort weer. De cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2012 van de NV Westerscheldetunnel.

Balans 31-12-2012		Resultatenrekening 2012	
in €'000 activa		in €'000	
Immateriële activa	€ 2.619	Tolopbrengsten	€ 26.756
Materiële vaste activa	€ 543.112	Exploitatiebijdragen	€ 23.279
Financiële vaste activa	€ 229	Overige bedrijfsopbrengsten	€ 619
Vast activa	€ 545.960	Bedrijfsopbrengsten	€ 50.654
Vorderingen	€ 1.818	Salarissen, pensioen etc.	€ 4.874
Liquide middelen	€ 9.902	Inhuur en uitzendkrachten	€ 1.549
Vlottende activa	€ 11.720	Afschrijvingen	€ 28.491
		Overige bedrijfskosten	€ 13.097
Totaal activa	€ 557.680	Bedrijfskosten	€ 48.011
in €'000 passiva			
Eigen vermogen	€ 79.045	Saldo financiële baten en lasten	€ 46
Aandeel derden	€ 525		
Groepsvermogen	€ 79.570	Resultaat voor belastingen	€ 2.689
Voorzieningen	€ 48	Belastingen	-€ 92
Langlopende schulden	€ 446.886	Resultaat na belastingen	€ 2.597
Kortlopende schulden	€ 31.176	Resultaat aandeel derden	-€ 110
Totaal passiva	€ 557.680	Netto resultaat na belastingen	€ 2.487

Wat op valt is dat de NV Westerscheldetunnel naast tolopbrengsten ook nog een bijdrage van de provincie krijgt voor de exploitatie. Zonder deze provinciale bijdrage zouden de bedrijfskosten de bedrijfsopbrengsten overtreffen en zou er sprake zijn van een exploitatietekort. De verplichting tot de exploitatiebijdrage heeft de provincie in 2010 afgekocht tegen een eenmalige som van € 540 mln. een (vaste)afkoopsom, groot € 23.278.571 valt jaarlijks (van 2010 t/m 2033) vrij ten gunste van de resultatenrekening. Deze afkoop is in de balans opgenomen onder de langlopende schulden.

Zonder deze bijdrage in exploitatie zou de NV Westerschelde tunnel niet in staat zijn om een structureel rendement op haar vermogen te maken. In de Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013 merkt de minister van financiën over een dergelijke situatie op blz. 21 het volgende op:

Als een structureel rendement niet mogelijk is, dan is de onderneming niet zelfstandig levensvatbaar en dan ligt het voor de hand om te kiezen voor een uitvoeringsvorm dichter bij de overheid. In dat geval zijn immers (periodieke) overheidsbijdragen nodig om de uitvoerende instantie overeind te houden. Het ligt dan ook voor de hand om verregaande invloed te hebben; meer zeggenschap dan het vennootschapsrecht voor een aandeelhouder biedt.

Dank zij deze exploitatiebijdrage is er sprake van een positief resultaat en de NV Westerscheldetunnel kan overgaan tot het uitkeren van dividend. Dit dividend wordt uitgekeerd aan de Provincie Zeeland. Het dividend van de Westerscheldetunnel wordt ingezet om aanleg en onderhoud van de Sluiskiltunnel financieel te dekken.

Daarnaast wordt het dividend ingezet om de investering in de aandelen Westerscheldetunnel terug te verdienen. Tot slot worden uit het dividend eventuele financiële tegenvallers bij de bouw van de Sluiskiltunnel opgevangen. Eerst doet de provincie Zeeland dus een bijdrage aan de NV Westerscheldetunnel en dan doet de NV Westerscheldetunnel een dividenduitkering aan de Provincie Zeeland die die uitkering weer toevoegt aan een bestemmingsreserve.

“Makkelijker kunnen we het niet maken, moeilijker wel”.

Defiscaliseren: Van Privaat naar Publiek

Het overbrengen van de exploitatie van de privaatrechtelijke sfeer naar de publiekrechtelijke sfeer heeft, zoals boven uiteen is gezet is een aantal voordelen: geen vennootschapsbelasting en geen omzetbelasting.

Daarvoor moet wel aan drie eisen worden voldaan:

1. *vergoeding via een publiekrechtelijke regeling;*
2. *werkzaamheden die verricht worden als overheid*
3. *exploitatie door een publiekrechtelijk lichaam;*

Vergoeding via een publiekrechtelijke regeling

De exploitatie van de Westerscheldetunnel is niet kostendekkend. De tolheffing van de tol zou kunnen gescheiden via de zogenaamde rechten van artikel 223 Provinciewet. Deze rechten kunnen worden geheven ter zake van:

- a. het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde provinciale bezittingen of van de voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de provincie in beheer of in onderhoud zijn;
- b. het genot van door of vanwege het provinciebestuur verstrekte diensten.

Deze rechten worden aangemerkt als provinciale belastingen.

Op grond van artikel 225 Provinciewet moeten de tarieven van die rechten, de verordening op grond waarvan die rechten worden geheven, zo worden vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten.

Nu de exploitatie van de Westerscheldetunnel niet kostendekkend is zal aan de eis van artikel 225 Provinciewet worden voldaan.

Het begrip tol is eeuwenoud, tol werd geheven door/namens de landsheer voor het gebruik van wegen, kanalen en bruggen. Tol is een vergoeding voor het gebruik van tunnels, wegen, kanalen en bruggen.

Werkzaamheden die verricht worden als overheid

De exploitatie van een tunnel, is net als de exploitatie van een brug, een typische overheidstaak.

Exploitatie door een publiekrechtelijk lichaam

Het onderbrengen van de exploitatie bij de provincie volstaat om aan deze eis te voldoen. De provincie is immers een publiekrechtelijk lichaam. Op grond van de Tunnelwet Westerschelde kan de NV Westerscheldetunnel de tunnel laten exploiteren. De enige wettelijke eis is dat de exploitant rechtspersoonlijkheid moet bezitten.

Volledige liquidatie

De meest voor de hand liggende oplossing is de NV Westerscheldetunnel te ontbinden en de directie te belasten met de vereffening. Met deze vereffening kunnen de bezittingen en de schulden van de NV Westerscheldetunnel overgaan naar de provincie.

Omdat de NV Westerscheldetunnel (nu nog niet) niet onderworpen is aan de vennootschapsbelasting kan deze staking voor de vennootschapsbelasting zonder afrekening in de sfeer van de vennootschapsbelasting plaatsvinden, dus geen heffing van vennootschapsbelasting plaats vinden. In de sfeer van de omzetbelasting is er sprake van een BTW belaste overgang van goederen. Deze overgang zal waarschijnlijk alleen belast zijn voor roerende goederen. Overdracht van onroerende goederen is namelijk onderworpen aan de heffing van de overdrachtsbelasting en meestal niet aan de heffing van de omzetbelasting. Op grond van artikel 15 lid 1 onderdeel c Wet op de belastingen van rechtsverkeer is een verkrijging door een provincie vrijgesteld van overdrachtsbelasting.

Juridische splitsing

Een tweede optie is de NV Westerscheldetunnel te splitsen in twee aparte vennootschappen middel een zogenaamde juridische splitsing. De exploitatie zou van de NV Westerscheldetunnel kunnen worden afgesplitst in een BV Exploitatie Westerscheldetunnel. Het onroerend goed zou dan achter kunnen blijven in de NV

Westerscheldetunnel. Voor de vennootschapsbelasting en de omzetbelasting zou de juridische splitsing geruisloos plaats kunnen vinden.

Nadat de splitsing tot stand is gekomen kan de, afgesplitste, BV Exploitatie Westerscheldetunnel worden geliquideerd en kunnen de exploitatieactiviteiten worden ondergebracht bij de provincie.

Aan de NV Westerscheldetunnel, die nog slechts fungeert als houdster van het onroerend goed, zou een vergoeding voor de afschrijving van de Westerscheldetunnel en bepaalde kosten plaats moeten vinden.

Aanpassingen in de Tunnelwet Westerschelde

Momenteel bevat de Tunnelwet Westerschelde een aantal bepalingen die mogelijk een defiscalisering in de weg staan. De benodigde aanpassingen zijn geen majeure aanpassingen. Toch is het raadzaam dit traject tijdig in te zetten, zodat de wetgevingsprocedure tijdig kan worden doorlopen.

Ontwerpbesluit:

De Staten van de Provincie Zeeland

besluiten:

Over te gaan tot de defiscalisering de Westerscheldetunnel, een overgang van de privaatrechtelijke naar de publiekrechtelijke sfeer van de Westerscheldetunnel, om zo de heffing van vennootschapsbelasting te voorkomen en de toltarieven vrij te waren van de heffing van omzetbelasting.

Deze defiscalisering dient plaats te vinden door:

- *heffing van tol via de publiekrechtelijke weg van artikel 223 Provinciewet middels een rechtenverordening;*
- *door het onderbrengen van de tunnel bij de provincie door gehele liquidatie van de NV Westerscheldetunnel, of door het onderbrengen van de exploitatie van de Westerscheldetunnel bij de Provincie, vooraf gegaan door een juridische splitsing van de NV Westerscheldetunnel in twee vennootschappen, waarvan de NV Westerscheldetunnel blijft als houdster NV van het onroerend goed en de andere vennootschap wordt geliquideerd waarbij de exploitatie activiteiten worden ondergebracht bij de Provincie;*
- *in overleg te treden met de regering en/of de Staten-Generaal om te komen tot de nodige wijziging(en) in de Tunnelwet Westerschelde;*
- *realisatie voor 1 januari 2015.*